

Ustni časopis - o kmetijstvu

Kmetijska zadruga Medvode-Sentvid je s sodelovanjem časopisa »KMEČKI GLAS« pripravila ustni časopis, na katerem so poleg zadržnikov in kmetov s področja občine sodelovali tudi mnogi predstavniki javnega življenja v občini. Ustni časopis je bil izredno dobro pripravljen, med pestrimi kulturnimi točkami pa je tekla resna beseda o problematiki kmetijstva v občini, še zlasti o razvoju individualnih kmečkih gospodarstev.

O AKCIJAH občinske skupščine za napredek kmetijstva je govoril predsednik občine Danilo Sbrizaj. V svoji razpravi je ugotovil, da čeprav je občina Ljubljana-Siška industrijsko razvita, ne smemo zanemarjati deleža, ki ga predstavlja kmetijstvo v šišenskem gospodarstvu. Opisal je mnogo aktivnosti, s katerimi poizkušamo izboljšati gospodarjenje v kmetijstvu, zlasti pa je omenil kot pomembno novost izenačenje socialnega zavarovanja med delavci in kmeti, s tem pa tudi odpravljanje socialnih razlik med kmetijstvom in drugimi dejavnostmi. Ugotovil je, da še vedno socialni položaj kmetov ostaja neurejen, pri tem je navedel kot eno izmed možnosti za zaslužek v kmetijstvu tudi razvoj kmečkega turizma. Do sedaj je občinska skupščina pospeševala kmetijsko dejavnost preko svojega sklada za pospeševanje kmetijstva, vendar so bila sredstva, ki jih je dobilo kmetijstvo, prenzika.

PODPORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Predsednik skupščine je ugotovil, da bo pri razvoju kmečkega turizma in nadaljnjem pospeševanju kmetijskih dejavnosti potrebna še večja podpora posameznih krajevnih skupnosti, ki naj bi postale organizator skupnih akcij v kmetijstvu, pri tem pa bo treba še nadalje krepiti vlogo kmetijske zadruge in sodelovanje kmetov pri njenem delovanju.

Dokaj polemično razpravo o samoupravi v kmetijstvu sta začela Jakus Marjan in Andrej Veber, prvi direktor kmetijske zadruge, drugi kot predsednik zadržnega sveta. Marjan Jakus je ugotovil, da je velika zavora pri delovanju kmetijske zadruge še vedno nezaupanje posameznih kmetov do akcij, ki jih pripravlja zadruga.

Samoupravljanje v zadrugi je dobro razvito, potrebno pa ga bo decentralizirati, tako da bo posamezno samoupravno področje obsegalo manjše poslovne okoliše, kot na primer Medvode, Sentvid in Vodice, s tem bo dana tudi večja možnost vplivanja individualnih kmetov na odločitve zadržnih organov. Kooperacija bo morala postati samostojna organizacija, v kateri bodo imeli individualni kmetje več vpliva. Zadruga uvaža sedaj tudi sklad skupne porabe, čeprav je zaenkrat po svoji moči še nepomemben, vendar bodo dane možnosti, da se bo ta sklad razvil in postal pomemben posojilodajalec v kmetijstvu.

Kmetijstvo v občini se bo moralo načrtno preusmeriti. Današnja kmetijska zadruga je za pojme izpred petnajstih let velika, kljub temu pa spada med najmanjše zadruge v Sloveniji. Načrtovanje dejavnosti v kmetijstvu naj bo naloga zadruge, individualna kmetijska gospodarstva pa se bodo morala še bolj kot do sedaj specializirati na živinorejo, mlekarstvo in pridelovanje krompirja. Do sedaj je bila zadruga nepomemben dejavnik kreditiranja v kmetijstvu, premalo je imela kreditnega potenciala in vlog v svoji hranilni službi.

800 INDIVIDUALNIH KMETIJ

Razen zadruge in agrokombinata predstavlja kmetijstvo v občini še 800 individualnih kmetij. Od teh ima precej kmetij možnost uvajati tržno proizvodnjo. Opremljenost celotnega kmetijstva v občini je že dokaj dobra, saj pride po en traktor na 23 hektarov. Od 800 individualnih kmetij jih je 470

članov zadruge in 600 kooperantov. Direktor zadruge je ugotovil, da zadruga odkupuje le manjši del tržnih viškov, tako na primer je 6.000 ton krompirja, kolikor je bilo tržnega viška v občini, posredovala zadruga preko svoje mreže le 800 ton.

Predsednik zadržnega sveta Andrej Veber se ni docela strinjal s svojim predgovornikom. Ugotovil je, da bi kmetje kaj radi u-

Na ustnem časopisu v dvorani »Svoboda« v Medvodah je na vprašanja novinarja inž. Zmaga Zakrajška odgovarjal predsednik občinske skupščine Danilo Sbrizaj

veljavili svoje pravice, vendar jih ne morejo še doseči, kajti kmetova beseda ne najde povsod svojega odmeva. Za mnoge akcije kmetje res niso imeli dovolj interesa, morda zaradi nezaupanja v novotarije ali pa zaradi slabih izkušenj. O razvoju samouprave v okviru zadruge je bil mnenja, da bi se dalo še marsikaj bolje urediti. Ugotovil je, da gre preveč tržnih viškov mimo zadruge, saj je normalno, da vsak višek išče kupca, katerega lahko svoje blago dražje proda. Lani pa glede odkupa krompirja niso niti kupci izpolnili svojih obljub do zadruge, niti zadruga do kmetov. Kmetu bo treba zagotoviti odkup tržnih viškov in ceno, ki se ne bo spreminjala večkrat na leto. Šele takrat bo možna v našem kmetijstvu specializacija. Kako razvijati kmetijstvo, ostaja še vedno odprto vprašanje. Najbolj nujno potrebujemo finančna sredstva za izvajanja programov preusmeritve v kmetijstvu. Zato bi letos potrebovali 100 starih milijonov dinarjev.

Program preusmeritve je pripravljen za 85 kmetij v občini. Če bi ga hoteli pripraviti in resneje izvajati, bi potrebovali za njegovo realizacijo najmanj milijardo starih dinarjev.

V nadaljevanju razprave je tekla beseda predvsem o možnostih za nadaljnji razvoj kmetijstva na medvoškem področju, zlasti na Jeperci, kjer je večino kmetov zanimalo urbanistično urejanje tega področja in program izkoriščanja gramoza. V razpravi o teh problemih so sodelovali predstavniki občinskega sklada za komunalno urejanje zemljišč, predstavniki Ljubljanskega urbanističnega zavoda ter predstavniki Skupščine občine Ljubljana-Siška in mesta Ljubljane.

VPRAŠANJA KMETOV

Posamezni udeleženci ustnega časopisa iz vrst prizadetih kmetov na področju Jeperce so postavili vprašanja o možnosti kmetovanja na tem področju in vprašanja o tem, kdaj se bo pričel izkoriščati gramoz na jeperških zemljiščih. Vprašanja so bila toliko bolj tehtna, ker so mnogi izmed soudeležencev neposredno prizadeti, prav tako pa so vložili visoka sredstva za moderniziranje svojih kmetij.

V razpravi je bilo pojasnjeno, da program črpanja gramoza temelji zlasti na dolgoročnih potrebah mesta Ljubljane po gramozu in na tem, da so mnoga nahajališča gramoza v Ljubljani že docela izropana. Izkoriščanje gramoza na Jeperci, v Stanežicah, Šmartnem in na nekaterih drugih zemljiščih v Ljubljani pomeni organizirano črpanje in nato urejanje zemljišč. Na tak način se bodo kmetijska zemljišča obvarovala pred uničenjem, saj niso redki primeri, da so mnoge gramoznice ravno zaradi nenačrtosti izkoriščanja ostale po izkopu smetišča in jame za odpadni material, tako da jih ni bilo mogoče uporabiti niti za kmetijsko zemljišče, niti za kasnejšo zazidavo.

Obseg naložb v organizirano črpanje gramoza je tolikšen, da tega vsekakor ne bo mogla opraviti ena sama organizacija. Dopolnilno k samemu črpanju gramoza pa se bo ustvarila ob separacijah tudi industrija gradbenega materiala, kar bo pomenilo nov vir zaslužka za posamezna področja bogata z gramozom.

Na vprašanja, kdaj se bo pričelo z izkopom gramoza na Jeperci, je bilo pojasnjeno, da so v pripravi šele prvi programi in raziskovanja zemljišč. Dokončno bodo pripravljene programi šele po letu 1975, črpanje gramoza pa se bo pričelo dosti kasneje. Poseg na področje Jeperce bo etapen, tako da bo trajal vsaj 20 do 25 let, v tem času pa bo možno še vedno obdelovati kmetijske površine na Jeperci. Po zaključku črpanja gramoza se bodo gramoznice spremenile v zazidalna ali pa v kmetijska zemljišča, kot bo to predvidel načrt za sanacijo. Vsi načrti pa bodo podvrženi javni kritiki in mnenjem na zborih volivcev.

Sklad za komunalno urejanje zemljišč bo skušal s prizadetimi kmetovalci urejevati odkup zemljišč sporazumno z dogovarjanjem in zamenjavami zemljišč.

Novinarji »KMEČKEGA GLASU« so morali ob zaključku kar pohiteti, saj bi se razgovor o posameznih problemih o kmetijstvu lahko zavlekel še za kakšno uro. B. Š.

STAROSTNA SESTAVA

IZMED VSEH članov ZK v naši občini je 494 članov starih manj kakor 27 let. Od te številke odpade na ženske 60 članic. Dobro polovico tega dela članstva sestavljajo dijaki in študenti. Mladih delavcev je v tem delu članstva samo četrtina, kar je vsekakor potrebno popraviti.